

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:817

av Lena Hallengren (S)

Rökfritt Sverige 2025

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara rökfritt 2025 och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När läkare får frågan vad som är den enskilt viktigaste åtgärden för att minska cancer men även många andra sjukdomar är svaret – förbjud rökning.

A non-Smoking-Generation är en stiftelse som grundades 1979. Den har bedrivit ett omfattande informationsarbete för att få en ny generation att inte börja röka. Trots framgångsrikt lobbyarbete och många uppmärksammade kampanjer är tobak ett nästan lika stort problem idag som det var för trettio år sedan. Varje dag börjar ca 45 ungdomar att röka (över 16 000 om året) och tobaksindustrin försöker hela tiden komma på nya sätt att göra sina produkter mer attraktiva.

Att förbjuda rökning i offentliga miljöer har beslutats stegvis. Senaste beslutet om att begränsa rökning var på krogar och restauranger, ett förslag som kritiserades när det presenterades, men som hyllas av i princip alla inblandade efter genomförandet 2004. En arbetsmiljöfråga för de anställda, men också en fråga om att göra krogar och restauranger tillgängliga för alla.

Eftersom den moderatledda regeringen inte hade kraft eller mod att genomföra ytterligare inskränkningar i rökarens frihet att röka i offentliga miljöer är det dags att nu ta nästa steg. Ett mål om rökfrihet 2025 bör antas av riksdagen och arbetas mot.

Rökfrihet innebär att mindre än 5 % av befolkningen röker.

Insatser på vägen mot ett rökfritt samhälle kan vara begränsning av tobaksrökning och rökning av tobaksrelaterade produkter (som e-cigaretter) på allmänna platser utomhus.

Vissa utomhusmiljöer är särskilt viktiga att utreda eftersom barn vistas mycket där. Det handlar om platser där man väntar på kollektiva färdmedel, uteserveringar, lekplatser, sportanläggningar och utomhusarenor.

Exponeringsförbud för tobaksprodukter har ibland kallats ”saffransmodellen” eftersom butikerna förvarar tobaken utom synhåll för kunderna som måste efterfråga tobaksprodukten aktivt. Exponeringsförbud finns förövrigt redan i bland annat Norge, Finland, Irland, Kanada, Australien och Storbritannien.

Neutrala, standardiserade tobaksförpackningar – dekorfria paket där alla har samma neutrala färg och varumärket skrivs med neutralt typsnitt. Tack vare EU:s tobaksdirektiv införs nästa år stora hälsovarningar med text och bild på cigarettpaketen. EU-direktivet tillåter dock länderna att även gå längre och göra paketen neutrala, något som Irland och Storbritannien beslutat göra. I Australien finns redan neutrala paket.

Lena Hallengren (S)